

Pijnstilling tijdens de bevalling

Bevallen doet pijn. De meeste vrouwen kunnen met deze pijn omgaan, maar soms is pijnstilling met medicatie nodig. Dit wordt ondermeer beïnvloed door het beloop van de bevalling. We begeleiden u en we geven u tips om de pijn zo goed mogelijk op te vangen. Daarnaast kunt u gebruikmaken van de douche of het bevalbad.

U kunt ook als voorbereiding op de bevalling de filmpjes 'Omgaan met weeën' en 'Hoe ga je om met pijn?' bekijken op onze site www.meandermc.nl/bevallen.

Daarnaast is het mogelijk om de keuzehulp 'Omgaan met pijn tijdens de bevalling' in te vullen. U vindt de keuzehulp op onze site www.meandermc.nl/bevallen.

Als u pijnbestrijding nodig heeft tijdens de bevalling dan zult u extra bewaking nodig hebben. De reden is dat bij toediening van medicijnen voortdurend uw hartslag, bloeddruk en ademhaling moeten worden gecontroleerd. Ook de conditie van uw kind moet worden bewaakt. Leest u hieronder alvast over de belangrijkste methoden en de voor- en nadelen daarvan. Dat kan u helpen om te kiezen als het nodig mocht zijn. Voor welke pijnstillingsmethode u in aanmerking komt is altijd afhankelijk van het verloop van uw bevalling. De arts-assistent of verloskundige die u begeleidt tijdens uw bevalling zal samen met u kijken welke methode van pijnstilling het beste bij u past. De belangrijkste pijnstillingsmogelijkheden zijn:

- Een ruggenprik (epiduraal anesthesie).
- Remifentanyl (op morfine lijkende pijnstiller die via een infuus-slangetje in de arm wordt toegediend, waarbij u zelf de hoeveelheid pijnstilling kunt beïnvloeden).

Pijnbehandeling met deze pijnstillers is in Meander Medisch Centrum 24 uur per dag, 7 dagen per week beschikbaar. Voor meer informatie over pijnstilling zie het filmpje 'Pijnbestrijding in het ziekenhuis' op onze site www.meandermc.nl/bevallen.

Ruggenprik ('epiduraal')

Een ruggenprik is een injectie in uw onderrug met een combinatie van pijnstillende medicijnen. Binnen 15 minuten voelt u geen of veel minder pijn meer in uw onderlichaam. De anesthesioloog brengt onder plaatselijke verdoving onder in uw rug een naald aan. Daarbij moet u uw rug bol maken en stil blijven liggen of zitten (ook tijdens de weeën). Via de naald wordt een dun, soepel slangetje in uw rug gebracht. De naald gaat er weer uit, het slangetje blijft zitten. Door dit slangetje krijgt u tijdens de hele bevalling pijnstillende medicijnen toegediend. Vlak voor het persen wordt het toedienen van de pijnmedicatie vaak gestaakt, het gevoel keert terug zodat u kunt persen. Een ruggenprik is 7 dagen per week, 24 uur per dag, beschikbaar.

Het streven is om de ruggenprik te plaatsen binnen 1 uur vanaf het aanvragen bij de anesthesist. Houd u hier rekening mee.

De voordelen van een ruggenprik

- De meeste vrouwen (95%) voelen helemaal geen pijn meer tijdens de weeën.
- Voor zover bekend heeft een ruggenprik geen nadelige gevolgen voor het kind of het geven van borstvoeding.
- U wordt niet slaperig of suf van een ruggenprik en maakt de bevalling dus helemaal mee.

Bezoekadressen:

Meander Medisch Centrum
Maatweg 3
3813 TZ Amersfoort

Locatie Baarn
Molenweg 2
3743 CM Baarn

Locatie Barneveld
(Medisch Centrum de Burgt)
Nederwoudseweg 17
3772 TD Barneveld

Locatie Leusden
(Medisch Centrum de Mulderij)
De Mulderij 2
3831 NV Leusden

Locatie Nijkerk
(De Nije Veste)
Oranjelaan 104
3862 CX Nijkerk

Postadres:

Postbus 1502
3800 BM Amersfoort

Telefoonnummers:

Algemeen: 033 – 850 50 50
Afspraken: 033 – 850 60 70

KvK Gooi en Eemland:

32082917

www.meandermc.nl

De nadelen van een ruggenprik

- Heel soms werkt een ruggenprik maar aan één kant. En bij ongeveer 5% van de vrouwen wordt de pijn niet of nauwelijks minder. Dat kan komen door de plaats waar de naald is ingebracht en de dosering van de medicijnen. De ruggenprik wordt dan soms opnieuw uitgevoerd.
- De bevalling, vooral het persen, duurt langer. Daardoor heeft u meer kans op een bevalling met vacuümpomp (een 'vaginale kunstverlossing').
- De weeën moeten vaker met medicijnen worden ondersteund.
- U mag uw bed niet uit, omdat u minder gevoel in uw benen heeft. Dat komt langzaam weer terug nadat de toediening van medicijnen is stopgezet. Bij een lage dosering heeft u meer gevoel in uw benen en kunt u soms meepersen terwijl de medicijnen nog toegediend worden.
- Er wordt een infuus ingebracht en extra vocht toegediend om te voorkomen dat u een te lage bloeddruk krijgt.
- U krijgt een blaaskatheter, omdat u door de verdoving niet goed voelt dat u moet plassen. Na de bevalling wordt de katheter weer verwijderd, tegelijk met het slangetje in uw rug.
- Uw lichaamstemperatuur kan stijgen door een ruggenprik. Het is dan lastig om te bepalen of dat door de ruggenprik komt of dat het om koorts gaat door een infectie. Soms krijgt u dan voor de zekerheid antibiotica. Er is een kans dat uw baby na onderzoek door de kinderarts wordt opgenomen op de kinderafdeling en ook wordt behandeld met antibiotica.

Remifentanil

Remifentanil is een morfineachtige pijnstiller die via een infuus wordt toegediend.

Voor wie is Remifentanil geschikt?

- Uw bevalling moet goed op gang zijn gekomen.
- U begrijpt wat de pijnstilling inhoudt en u geeft toestemming voor toediening.
- U begrijpt de uitleg en instructies die u over de wijze van toediening krijgt en kunt de noodzakelijke handelingen zelfstandig uitvoeren.
- U bent niet overgevoelig voor Remifentanil.
- U heeft voorafgaand geen medicijnen toegediend gekregen die de werking van Remifentanil versterken (zoals pethidine).

Hoe werkt het?

U krijgt het middel toegediend via een infuus en een zogenaamde PCA-pomp. PCA staat voor 'Patient Controlled Analgesia'. Dat wil zeggen dat u zelf uw eigen pijnbestrijding kunt regelen. Deze PCA-pomp bedient u zelf met een knop. Zodra u op deze knop duwt, krijgt u een dosis Remifentanil toegediend. Deze dosis Remifentanil zorgt voor pijnstilling. Zodra deze dosis begint uit te werken, drukt u opnieuw.

Het is belangrijk dat u zelf de dosis geeft, want u voelt zelf het beste wanneer u pijnstilling nodig heeft. Deze dosis mag absoluut niet door uw partner of een andere persoon worden gegeven. Voor uw veiligheid is de PCA-pomp begrensd in hoeveelheid en tijd. U kunt zichzelf dus geen overdosis geven. Zodra u de maximaal toelaatbare dosis heeft bereikt, geeft de pomp geen Remifentanil meer, ook niet als u op de knop drukt.

Voordelen van Remifentanil

- Remifentanil is een krachtig en snel werkend middel.
- Het is nauwkeurig te doseren en zodra de toevoer wordt stopgezet, is het middel zeer snel uitgewerkt. Dat is belangrijk, bijvoorbeeld als er bijwerkingen optreden.
- Een groot voordeel is de controle die u heeft: u kunt zelf met een druk op de knop de pijn verzachten.
- Ook is er geen anesthesioloog nodig om het middel te starten, zoals bij de ruggenprik (epiduraal). Dit kan wachttijd schelen.

Nadelen van Remifentanil

Voor de moeder

- U heeft een (extra) infuus nodig waarop de PCA-pomp wordt aangesloten.
- Er kan tijdelijk tijdens toediening jeuk, sufheid en misselijkheid optreden.
- Bij overdosering of onjuiste toediening kan uw ademhaling trager worden. Daarom wordt regelmatig uw bloeddruk, polsslag, ademhaling en zuurstofgehalte in het bloed gemeten. Mocht het zuurstofgehalte te laag worden, dan krijgt u via de mond extra zuurstof toegediend.
- Rondlopen is na toediening niet mogelijk; u moet in bed blijven.
- De methode is relatief nieuw en onderzoek is nog gaande. Toestemming van de vrouw is nodig. Het middel is niet voor deze toepassing geregistreerd.

Voor het kind

- Remifentanil komt via de placenta bij de baby terecht. Maar de effecten van Remifentanil op het kind, zoals sufheid en slecht doorademen, zijn zelden aanwezig door de zeer snelle uitwerking van Remifentanil (minuten) zodra de toediening bij moeder wordt stopgezet. In de praktijk is de Remifentanil zo snel uitgewerkt dat effect bij de pasgeborene vrijwel nooit merkbaar is. Voor de veiligheid bewaken we de hartslag van het kind met een cardiotocogram (CTG).
- De lange termijn effecten van Remifentanil op het kind zijn onderwerp voor nader onderzoek. Er is op dit moment geen enkele aanwijzing voor een negatief effect op lange termijn.

Meer informatie

- De keuzehulp *'Omgaan met pijn tijdens de bevalling'* op www.meandermc.nl/bevallen.
- De filmpjes *'Omgaan met weeën'* en *'Hoe ga je om met pijn?'* op onze site www.meandermc.nl/bevallen.
- *'Ik denk na over wat ik kan doen bij pijn tijdens de bevalling'*. Informatie over verschillende soorten pijnstilling tijdens de bevalling op www.degynaecoloog.nl.